

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny

Parlamentní institut

**DOKUMENTY SPOLEČNÉ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ
POLITIKY EU**

leden 2005

Obsah:

DOKUMENTY SPOLEČNÉ ZAHRANIČNÍ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY EU	1
PROCES ROZŠÍŘOVÁNÍ – VZTAH K BULHARSKU, RUMUNSKU, CHORVATSKU A TURECKU..	3
CHORVATSKO	3
TURECKO	3
BULHARSKO A RUMUNSKO	4
IMPLEMENTACE EVROPSKÉ BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE, EVROPSKÁ BEZPEČNOSTNÍ A OBRANÁ POLITIKA	4
VOJENSKÉ A CIVILNÍ MISE EU	4
<i>Financování vojenských operací EU</i>	5
SPOLUPRÁCE S NATO	5
BOJ PROTI TERORISMU	5
EVROPSKÁ POLITIKA SOUSEDSTVÍ	5
MEZINÁRODNÍ VZTAHY EU, POSTOJE K JEDNOTLIVÝM OBLASTEM.....	7
KUBA	7
IRÁK	7
BLÍZKÝ VÝCHOD	7
AFRIKA	8
Súdán	8
Pobřeží slonoviny	8
BĚLORUSKO	9
UKRAJINA	9
ZÁPADNÍ BALKÁN	9
ZEMĚTŘESNÍ A TSUNAMI V INDICKÉM OCEÁNU	10

PROCES ROZŠIŘOVÁNÍ – VZTAH K BULHARSKU, RUMUNSKU, CHORVATSKU A TURECKU

CHORVATSKO

Evropská rada na svém [zasedání 16. a 17. 12. 2004](#) rozhodla, že vstupní vyjednávání s Chorvatskem začne 17.3. 2005, za podmínky, že Chorvatsko bude aktivně spolupracovat s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii.

Varování Chorvatsku zopakoval 31.1. 2005 Komisař pro rozšíření Olli Rehn, který prohlásil: „Kdyby měla Komise dát své doporučení na základě informací, které máme dnes, nemohl bych doporučit otevření negociací s Chorvatskem.“ Komisař dále prohlásil, že má důvod se domnívat, že generál Gotovina se nachází na území Chorvatska, nebo alespoň v dosahu chorvatské vlády (www.euobserver.com 31.1. 2005).

Evropské unii se především jedná o dopadení a předání tribunálu chorvatského generála Gotoviny, jednoho ze soudem „nejžádanějších“ válečných zločinců. Generál Gotovina zmizel v červenci 2001, poté co na něj byl soudem vydán zatykač, a od té doby se po něm pátrá. Souzení generála Gotoviny je pro Chorvatsko citlivou otázkou, mnoho Chorvatů jej považuje za válečného hrdinu. Nátlak EU na jeho dopadení a souzení je nepochybně jedním z hlavních důvodů ztráty podpory pro vstup do EU mezi chorvatskými občany. Zatímco v lednu 2004 se pro vstup země do EU vyjádřilo 70% Chorvatů, podpora během roku poklesla na 49% (41% proti) zaznamenaných agenturami v září 2004 (www.euobserver.com, 14.12. 2004).

TURECKO

Evropská rada na svém [zasedání 16. a 17. 12. 2004](#) zopakovala své závěry z Helsinek, že Turecko je plnohodnotným kandidátem, na nějž se vztahují stejná vstupní kritéria jako na ostatní kandidáty. Vstupní vyjednávání mohou začít, vzhledem k tomu, že Komise předložila zprávu podle které Turecko splňuje politická kritéria, bez zbytečných prodlev. Evropská rada ocenila pokrok, jakého Turecko v naplňování kodaňských kritérií dosáhlo a vyzvala Turecko, aby v reformním procesu nepolevilo. Začátek vstupního vyjednávání byl stanoven na 3. října 2005.

15. prosince 2004 proběhlo v Evropském parlamentu hlasování (výsledek hlasování není pro Unii závazný), ve kterém EP doporučil, 407 hlasy proti 262, zahájit s Tureckem jednání o přistoupení. [Přijatá rezoluce](#) ovšem zdůraznila, že zahájení vyjednávání nemusí vést k přistoupení a že vstup Turecka není myslitelný dříve než v roce 2014, který je mezníkem z hlediska dlouhodobého unijního rozpočtu.

Vstup Turecka do EU bude muset být schválen parlamenty všech 25 členských států EU a Evropským parlamentem. U některých států se toto schválení zdá v současné době velmi nepravděpodobné. Ve Francii a Rakousku se proti vstupu Turecka staví 70-80% dotazovaných. Obě země již oznámily, že přijetí Turecka předloží referendu. Také občané řady dalších států (Holandsko, Lucembursko, Kypr, Dánsko, Švédsko) jsou z velké většiny proti. (www.euractiv.com, 17.12. 2004)

Před započítáním vstupních jednání (3. října 2005) Turecko musí uznat Kyperskou republiku. Uznání Kypru je však pro Turecko velmi citlivým tématem. Kyperská otázka je velmi citlivou záležitostí i pro Evropskou unii. Po vstupu Kypru do EU 1.5. 2004, totiž Turecko vojensky okupuje část území EU. Francie podmínila přijetí Turecka do EU také tím, že Turecko uzná masové vyvražďování Arménů (až 1,5 milionu) během První světové války. Turecko odmítá toto vyvražďování uznat za genocidu a zemřelé považuje za běžné oběti války. Francie oficiálně uznala arménskou genocidu v roce 2001.

28. ledna 2005 se politický výbor Evropské lidové strany rozhodl přiznat turecké vládní straně (AKP) status pozorovatele. Zástupci AKP se tak budou moci účastnit jednání strany na všech úrovních, samozřejmě ovšem bez volebního práva.

BULHARSKO A RUMUNSKO

Evropská rada na svém [zasedání 16. a 17. 12. 2004](#) přizvala Bulharsko a Rumunsko ke členství v Unii, do 14.12. 2004 se totiž oběma zemím podařilo uzavřít všechny kapitoly vyjednávání. Podepsání smluv o přistoupení je plánováno na duben 2005 za předpokladu, že vstup obou zemí ještě předtím schválí Evropský parlament. Členy EU by se Bulharsko a Rumunsko, po ratifikaci Smluv o přistoupení všemi členskými státy EU, mohly stát k 1.1. 2007.

Uzavření vstupních vyjednávání bylo podmíněné. Komise nadále bude monitorovat, zda obě země poctivě naplňují aquis. Pokud bude nespokojena, může dát podnět Radě k odložení vstupu v platnost Smlouvy o přistoupení s tou nebo onou zemí. Rada by se na tomto odložení musela usnést konsensem.

U obou zemí se jedná především o problémy s korupcí a organizovaným zločinem, Rumunsko má navíc vážné problémy v naplnění unijních norem týkajících se soutěže (zvláště v ocelářském průmyslu, který je státem silně subvencován).

Bulharská ministryně pro evropské záležitosti 6.1. 2005 prohlásila, že Bulharsko by mělo o vstupu do EU uspořádat referendum, ačkoliv to jeho ústava nevyžaduje. Stejného názoru je i bulharský prezident Georgi Parvanov. Pro vstup země do EU se v posledním průzkumu vyslovilo 71% obyvatel (www.euractiv.com, 7.1. 2005).

IMPLEMENTACE EVROPSKÉ BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE, EVROPSKÁ BEZPEČNOSTNÍ A OBRANNÁ POLITIKA VOJENSKÉ A CIVILNÍ MISE EU

Dohoda mezi Evropskou unií a Demokratickou republikou Kongo o postavení a činnosti Policejní mise Evropské unie v Konžské demokratické republice (EUPOL KINSHASA), 24.1. 2005 ([5289/05](#))

- Dokument blíže definuje působnost mise, identifikaci, imunity a výsady jejích pracovníků, upravuje pravidla pro spolupráci s konžskou stranou, přístup k informacím apod.

Společná akce Rady [2004/847/SZBP](#) o policejní misi Evropské unie týkající se integrované policejní jednotky, EUPOL Kinshasa byla Radou přijata 9.12. 2004. Cílem mise je pomoci vládě DRK při vytváření integrované policejní jednotky v Kinshase. Mise má trvat 12 měsíců a působí v ní přibližně 30 policejních důstojníků ze zemí EU. Jejich úkolem je pomáhat při vytváření jednotky a po jejím vzniku monitorovat a mentorovat její činnost.

Rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí 2004/197/SZBP o vytvoření mechanismu pro správu financování společných nákladů operací Evropské unie v souvislosti s vojenstvím nebo obranou (ATHENA), 24.1. 2005 ([16130/04](#))

- Rada Evropské unie provedla na základě povinností stanovených v rozhodnutí Rady 2004/197/SZBP první přezkum funkčnosti mechanismu ATHENA a rozhodla o změně ve člancích 24 a 25 (počáteční financování). Cílem těchto změn je zlepšit počáteční financování vojenských operací EU, nový systém je

určen zejména pro operace rychlé reakce. V zásadě se systém financování upravuje tak, aby finanční prostředky pro operace rychlé reakce byly dostupné co nejdříve

FINANCOVÁNÍ VOJENSKÝCH OPERACÍ EU

Rozhodnutím Rady [2004/197/SZBP](#) ze 23. února 2004 byl ustaven mechanismus ke správě financování společných nákladů vojenských operací EU, nazývá se ATHENA. Tento mechanismus funguje jako autonomní subjekt, v čele s administrátorem, který má právo zřizovat bankovní účty, nabývat, držet a nakládat s majetkem, uzavírat dohody a být plnohodnotným partnerem v právním řízení. Cílem zřízení mechanismu ATHENA bylo zjednodušit a sjednotit pravidla pro financování vojenských misí EU, konkrétně společných nákladů na tyto mise. Podíl států, které se mise účastní (včetně nečlenských), na její financování, se vypočítává podle výše jejich HDP.

SPOLUPRÁCE S NATO

Evropská obrana: EU/NATO konzultace, plánování a operace, 28.1. 2005 ([13990/04](#))

- jedná se o částečně odtajněný dokument z 10.11. 2004 o návrhu koncepce práce civilní/vojenské buňky (Civ/Mil Cell)

Zprávu předsednictví s názvem „[Evropská obrana: EU/NATO konzultace, plánování a operace](#)“ přijala Evropská rada na svém [zasedání 12. a 13. 12. 2003](#). Tato zpráva navrhovala rozšíření Vojenského štábu EU o Civilní/vojenskou buňku, tak aby byl schopen zvládat úkoly včasného varování, rychlého vyhodnocení a strategického plánování. Tato buňka by se, zvláště po jejím rozšíření o Operační centrum (plánováno na 2006), mohla stát jádrem plánovacího a řídicího centra pro vojenské a civilní operace EU. Nyní musí EU pro řízení svých operací využívat operačních kapacit NATO v SHAPE, nebo národních vojenských štábů (Francie či Británie).

BOJ PROTI TERORISMU

Boj proti terorismu: program a priority pro rok 2005, 24.1. 2005 ([5657/05](#))

- Zpráva předsednictví ve spolupráci s koordinátorem boje proti terorismu
- Hlavními tématy jsou: sdílení informací a spolupráce při vynucování práva, financování terorismu, Civilní ochrana a ochrana kritické infrastruktury, zahrnutí boje s terorismem do všech aspektů vnějších vztahů EU, radikalizace obyvatelstva a výcvik teroristů
- Členské státy nejpozději do června 2005 vypracují zprávy o implementaci prozatímního doporučení do svých národních opatření boje proti terorismu
- Členské státy mají co nejdříve jmenovat své zástupce do protiteroristické operační skupiny Europolu
- Tato zpráva vychází z priorit boje proti terorismu nastolených Evropskou radou 16. prosince 2004

EVROPSKÁ POLITIKA SOUSEDSTVÍ

Evropská rada na svém jednání v Kodani v roce 2002 rozhodla o nutnosti upravit, v souvislosti s tehdy předpokládaným rozšířením, vztahy s budoucími sousedními zeměmi. V březnu 2003 bylo publikováno Sdělení Komise [Širší Evropa - Sousedství: nový rámec pro vztahy s východními a jižními sousedy](#). Dokument stanovil, že Evropská politika sousedství (EPS) bude naplňována akčními plány pro jednotlivé země. Jako základ spolupráce byly zvoleny již dojednané asociační dohody (právním základem těchto dohod je čl. 310 SES), jejichž rámec umožní vytvářet v sousedství EU pás politicky stabilních a ekonomicky prosperujících zemí. (Prakticky shodnou formulaci obsahuje i [Evropská bezpečnostní strategie](#) přijatá v roce 2003.)

Institucionálním rámcem pro naplňování a monitoring akčních plánů jsou Rady spolupráce (resp. Rady přidružení).

EPS se stala hlavním nástrojem pro postup EU vůči sousedským (ve smyslu „geograficky blízkým“) zemím, u nichž se nepředpokládá perspektiva členství v EU. EPS a smluvní vztahy mezi zúčastněnými stranami nejsou naplňováním čl. 49 SEU (otevřenost členství v Unii). V červenci 2003 bylo zveřejněno [Sdělení Komise – cesta k novému nástroji sousedství](#), které obsahovalo nástin nástrojů finanční spolupráce v rámci EPS.

12. května 2004 Komise představila dokument [Sdělení Komise– Evropská politika sousedství, strategický plán](#). Společně s tímto dokumentem Komise prezentovala zprávy „Country reports“ o jednotlivých zemích, se kterými bude spolupracovat v rámci EPS. V těchto dokumentech Komise sumarizuje dosavadní bilaterální vztahy a hodnotí vývoj vztahů odvíjejících se na základě uzavřené bilaterální asociační dohody. Pozornost je věnována především rozvoji politických institucí založených na demokratických hodnotách, rozvoji právního státu a dodržování lidských práv. Dalšími oblastmi, kterými se zpráva zabývá je oblast vnitra a spravedlnosti a možnostmi ekonomické spolupráce. Zprávy slouží jako základ pro formulaci budoucích akčních plánů. Evropská politika sousedství, v podobě předložené v těchto dokumentech, byla v červnu 2004 schválena Radou

EU a následně i [Evropskou radou](#). Na základě tohoto rozhodnutí mají být akční plány přijímány jako společné dokumenty EU a partnerských zemí v rámci již existujících Rad spolupráce (přidružení). V první fázi mají být tyto dokumenty přijaty se všemi zeměmi, se kterými má EU platnou asociační dohodu. Komise je zavázána akční plány připravovat v součinnosti s členskými zeměmi a ve spolupráci s Vysokým představitelem pro zahraniční a bezpečnostní politiku.

9.12. 2004 představila Komise první sadu návrhů akčních plánů. Akční plány obsahují nástroje pro rozvoj politického dialogu, rozvoj obchodní výměny a usnadnění přístupu daných zemí na vnitřní trh EU, věnují se otázkám v oblasti justice a vnitra, rozvoji energetiky, dopravy, informační společnosti, životního prostředí, výzkumu a vývoje a také otázkám sociálním.

Doposud byly předloženy návrhy akčních plánů pro Izrael, Jordánsko, Moldávii, Maroko, Palestinskou autonomii, Tunisko a Ukrajinu. Akční plány jsou (resp. budou) součástí [Výběru z aktů a dokumentů EU zaslaných vládou Poslanecké sněmovně prostřednictvím výboru pro evropské záležitosti](#)

Komise ve spolupráci s Vysokým představitelem pro SZBP vypracují na základě [rozhodnutí Evropské rady](#) z června 2004 do března 2005 „Country reports“ pro Egypt, Libanon, Arménii, Ázerbajdžán a Gruzii s výhledem přijetí Akčních plánů i pro tyto země.

Rada ve svých závěrech z 13. a 14. 12. 2004 zdůraznila, že EPS je otevřená i Bělorusku a Lybii, splní-li nezbytné (politické) podmínky.

Komise ve spolupráci s předsednictvím a Vysokým představitelem pro SZBP připraví nejpozději do dvou let zprávu a průběhu a výsledcích akčních plánů.

K 16. prosinci 2004 vypracovala Komise návrhy rozhodnutí Rady o pozici Společenství v příslušných radách¹, co se týče doporučení k implementaci akčních plánů pro jednotlivé země. O těchto návrzích zatím Rada nejednala, lze však předpokládat jejich schválení v té podobě, jak je vypracovala Komise.

Návrhy rozhodnutí Rady představují návrh společné pozice Unie a členských států Unie v příslušné Radě spolupráce resp. přidružení. Prezentované akční plány jsou vytvořeny na základě dokumentů již schválených Radou, resp. Evropskou radou a jejich obsah byl konzultován s členskými zeměmi. Celá EPS (včetně obsahu akčních plánů) je navázána na již probíhající formy spolupráce.

V současné době je třeba věnovat pozornost přípravě Country reports a přípravě akčních plánů pro Egypt, Libanon, Arménii, Ázerbajdžán a Gruzii; a následně hodnocení realizace akčních plánů.

¹ Pro Moldávii a Ukrajinu to jsou Rady pro spolupráci v rámci Dohod o partnerství a spolupráci.
Pro Izrael, Jordánsko, Tunisko a Maroko jsou to Rady přidružení v rámci Evropsko-středomořské dohody
Pro Palestinskou samosprávu je to Smíšený výbor v rámci Prozatímní dohody o přidružení.

MEZINÁRODNÍ VZTAHY EU, POSTOJE K JEDNOTLIVÝM OBLASTEM

KUBA

Postoj EU ke Kubě je dlouhodobě určený Společným postojem Rady [96/697/SZBP](#) ze 2. 12. 1996. Tento Společný postoj je pravidelně potvrzován, naposledy na [zasedání Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy 31.1. 2005](#). Cílem je transformace kubánského režimu na pluralitní demokracii. Prostředkem k tomu má být konstruktivní dialog s kubánskými úřady, které jediné mohou proces transformace realizovat.

Kuba je jedinou zemí karibského regionu, která nemá s Uníí uzavřenu Dohodu o spolupráci.

EU je hlavním obchodním partnerem Kuby, ať už jde o obchodní výměnu, nebo objem zahraničních investic. Investoři USA nemají americkou vládou dovoleno na Kubě investovat ([Helms-Burton Act](#) – 1998).

V dubnu 2003 kubánský režim odsoudil a uvěznil (na 6-28 let) 75 kubánských disidentů, především nezávislých žurnalistů a odborářských činitelů. Odsouzení byli za spolupráci s Washingtonem na podkopávání Castrovy vlády. EU reagovala diplomatickými sankcemi, v rámci kterých omezila setkávání s kubánskými autoritami a účast na oficiálních akcích a na své ambasády začala více zvat kubánské disidenty.

Závěry Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy o Kubě, 31.1. 2005

- Rada potvrzuje platnost Společné akce z roku 1996
- Rada vzala na vědomí propuštění části ze 75 uvězněných disidentů a vyzývá Kubu k propuštění jejich zbytku stejně jako i ostatních politických vězňů
- Všechna opatření z 5. června 2003 (diplomatické sankce) budou dočasně pozastaveny, zejména omezení setkávání s kubánskými úřady na nejvyšší úrovni a omezení účasti na kulturních akcích. Na všech těchto setkáních však budou zástupci EU vždy nastolovat otázky dodržování lidských práv a situace politických vězňů
- Rada rozhodla, že pozastavení těchto opatření bude přezkoumáno nejpozději do července 2005 s ohledem na vývoj směrem k demokratickému pluralismu a dodržování lidských práv na Kubě

IRÁK

Od května 2003 do současné doby poskytla EU na obnovu Iráku z unijního rozpočtu již více než 300 milionů Euro. Strategickým dokumentem pro rozvojovou pomoc Iráku je Sdělení Evropské komise Radě a Parlamentu „*The European union and Iraq – the Framework for Engagement*“ z 9.6. 2004 – [COM \(2004\) 417 final](#).

V Iráku nyní působí tým odborníků EU, kteří monitorují podmínky pro případnou civilní misi EU v oblastech rozvoje policejních složek, podpory právního státu či civilní správy. (Společná akce Rady [2004/909/SZBP](#) ze dne 26. listopadu 2004)

Závěry Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy o Iráku, 31.1. 2005

- Rada uvítala průběh národních iráckých voleb, kterých se zúčastnila nadpoloviční většina voličů. Jednalo se o první volby za účasti více politických stran po více než 50 letech
- Rada zdůraznila nutnost pokračovat v podpoře iráckého demokratizačního procesu, jehož dalším vrcholem by měly být volby předpokládané na prosinec 2005. Rada také zdůraznila, že na ústavodárném procesu by se měly podílet všechny složky irácké společnosti
- Unie má zájem poskytnout Iráku všestrannou pomoc při jeho rekonstrukci, např. pomocí při reformě soudního systému, nebo posílení vlády práva

BLÍZKÝ VÝCHOD

Pokud jde o urovnání blízkovýchodního konfliktu, Unie se ztotožňuje s ideou vzniku samostatného palestinského státu, tak jak je vytyčena v „cestovním plánu“ ([road map](#)). Základní postoj Unie je formulován v [Sevillské deklaraci z června 2002](#), ve které EU zdůrazňuje, že jediným prostředkem vedoucím k ukončení konfliktu může být vyjednávání, cílem je pak vznik samostatného palestinského státu v hranicích z roku 1967. Pro otázky Jeruzaléma a uprchlíků je třeba nalézt „spravedlivé“ řešení.

Průběh prezidentských voleb v Palestině sledovala monitorovací mise EU.

Závěry Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy o blízkovýchodním mírovém procesu, 31.1. 2005

- Rada přivítala uskutečnění palestinských prezidentských voleb a jejich svobodný a férový průběh. Vyslovuje respekt k odpovědnosti a demokratické vyspělosti palestinského lidu a také oceňuje postoj Izraele, který napomohl úspěšnému průběhu voleb
- Rada bude podporovat, ve spolupráci s dalšími členy Kvartetu (Rusko, USA, OSN) a Egyptem, stahování Izraele z pásma Gazy a severní části západního břehu Jordánu, jakožto první fáze dlouhodobého procesu.

AFRIKA

Společný postoj Rady 2005/82/SZBP, kterým se zrušují společné postoje 2002/401/SZBP k Nigérii, 2002/495/SZBP o Angole, 2002/830/SZBP ke Rwandě a 2003/319/SZBP o Lusacké dohodě o příměří a mírovém procesu v Konžské demokratické republice, 31.1. 2005

- Vzhledem k tomu, že Rada přijala závěry týkající se politiky EU vůči Nigérii 17. května 2003, vůči Angole 13. října 2003, vůči Rwandě 8. prosince 2003 a vůči oblasti afrických Velkých jezer 14. června 2004, výše zmíněné společné postoje nejsou nadále potřebné jakožto právní základ politiky EU vůči těmto oblastem a jsou proto zrušeny

Súdán

Závěry Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy o Súdánu, 31.1. 2005

- Rada odsuzuje útoky Súdánských vzdušných sil na vesnice v Dárfúru v období mezi 13. a 26. lednem 2005, při nichž zemřelo více než 100 civilistů. Jedná se jak o porušení závazku daného súdánskou vládou, tak o porušení povinností stanovených rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. [1556](#)
- Rada vyzývá súdánské úřady k vyšetření tohoto incidentu. Rada opakuje, že vývoj vztahu mezi EU a Súdánem se bude odvíjet od efektivního naplňování závazků, které súdánská vláda přijala
- Rada vzala na vědomí výroční přezkum (5560/05) společného postoje [2004/31/SZBP](#) (embargo na zbraně, munici a vojenské vybavení) a rozhodla se trvání tohoto společného postoje prodloužit o dalších 12 měsíců

Pobřeží slonoviny

Návrh nařízení Rady ukládající restriktivní opatření namířená proti určitým osobám a skupinám s ohledem na situaci v Pobřeží slonoviny, 4.1. 2005 ([15518/04](#))

- Nařízení zmrazuje všechny fondy a ekonomické zdroje, vlastněné či kontrolované osobami či skupinami uvedenými v seznamu (příloha dokumentu). Nařízení naplňuje rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. [1572](#) (2004)
- Návrh nařízení Rady vychází z návrhu Komise z 28.12. 2004 ([COM \(2004\) 842 final](#)) a po svém přijetí bude nařízení právně závazné pro všechny členské státy. Jedná se o nástroj prvního pilíře EU

Nařízení Rady o zavedení omezení pro poskytování pomoci související s vojenskou činností Pobřeží slonoviny, 31.1. 2005 ([15521/04](#))

- Tento předpis zavádí omezení pro poskytování pomoci související s vojenskou činností a pro dodávky takového materiálu, který by mohl být zneužit k represí vůči vlastní obyvatelům. Nařízení je ve shodě s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. [1572](#) (2004). I v tomto případě se jedná o nástroj prvního pilíře EU, nařízení vychází z návrhu Komise [COM \(2004\) 844 final](#)

13.12. 2004 přijala Rada společný postoj [2004/852/SZBP](#) týkající se omezujících opatření proti Pobřeží slonoviny. Tímto společným postojem se rozhodla naplnit rezoluci Rady bezpečnosti č. 1572 o zbrojním embargu vůči pobřeží slonoviny. Výše zmíněná nařízení (resp. nařízení a návrh nařízení), které byly vypracovány Komisí (ekonomické sankce spadají do prvního pilíře – čl. 301 SES) tento společný postoj naplňují. Obě nařízení již byla na programu jednání VEZ a byla vzata na vědomí.

BĚLORUSKO

Oprava k společnému postoji Rady 2004/848/SZBP ze dne 13. prosince 2004, kterým se mění společný postoj 2004/661/SZBP o omezujících opatřeních vůči některým představitelům Běloruska, 7.1. 2005

- Příloha II. se seznamem jmen byla nahrazena novou přílohou

17. října se v Bělorusku konaly parlamentní volby a referendum, které neproběhly v souladu se závazky Běloruska k OBSE. Při pokojných povolebních demonstracích došlo k brutálnímu napadení představitelů opozice a žurnalistů bezpečnostními silami. EU je toho názoru, že za tyto prohřešky jsou přímo odpovědní představitelé běloruských státních orgánů a rozhodla se omezit jim možnost vstupu na své území. Současně Rada vyzvala prezidenta Lukašenka ke změně politiky a k zahájení demokratizačních reforem. V přílohách společného postoje jsou uvedena jména, o něž se seznam nežádoucích osob rozšiřuje.

UKRAJINA

Závěry Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy o Ukrajině, 31.1. 2005

- Rada vítá zvolení Viktora Juščenka novým Prezidentem a je potěšena jeho ambiciózními plány politických a ekonomických reforem
- EU je připravena posílit své vztahy s Ukrajinou, využívající maximálně možností daných Akčním plánem. Na 21. února je plánováno setkání Rady spolupráce EU-Ukrajina, kde bude samotný Akční plán spuštěn

Dopis Javier Solana, Vysokého představitele pro SZBP, a Benity Ferrero-Waldnerové, členky Evropské komise Radě pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy, 28.1. 2005 (5799/05)

- Javier Solana a Benita Ferrero-Waldnerová v tomto dopise představují deset návrhů jak posílit spolupráci s Ukrajinou. Mj. uvažovat o rozšíření Dohody o partnerství a spolupráci, zvážit možnosti spolupráce v oblasti SZBP, pomoci Ukrajině při vstupu do WTO, prohloubit obchodní a hospodářské vztahy (uzavření obchodních dohod pro ocel a textil, zvážit možnost zóny volného obchodu mezi EU a Ukrajinou), pomoci Ukrajině v aproximaci legislativy atd.

*13. 1. 2005 přijal Evropský parlament Usnesení o výsledcích voleb na Ukrajině. V tomto usnesení Parlament přivítal výsledky ukrajinských prezidentských voleb a vyzval nového ukrajinského prezidenta k přijetí kroků vedoucích ke stabilizaci situace na Ukrajině a demokratizaci jejího politického systému
Evropský parlament dále vyzval Radu, Komisi a členské státy, aby kromě opatření Akčního plánu v rámci Evropské politiky sousedství zvážily ostatní formy spolupráce s Ukrajinou, které by poskytly zemi jasnou evropskou perspektivu, odpovídaly by projeveným tužbám velké většiny ukrajinského lidu, a podle možnosti nakonec vedly ke vstupu země do EU. Parlament v této souvislosti připomněl ustanovení článku 49 Smlouvy o Evropské unii, v nichž se uvádí, že členství v EU je otevřené všem evropským zemím, které splňují příslušné podmínky a závazky*

ZÁPADNÍ BALKÁN

Závěry Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy o západním Balkánu, 31.1. 2005

- Rada vyzývá autority Bosny a Hercegoviny k uskutečnění potřebných reforem, které jsou nezbytné pro započítí vyjednávání Dohody o stabilizaci a přidružení s EU
- Jedním z klíčových požadavků EU vůči Bosně a Hercegovině je její plná spolupráce s mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY)
- Plná a bezpodmínečná spolupráce s ICTY by měla být prioritou všech zemí regionu a je určující pro vývoj vztahu zemí západního Balkánu s EU

Společný postoj Rady 2005/80/SZBP, kterým se prodlužuje a mění společný postoj 2004/133/SZBP o omezujících opatřeních vůči extremistům z Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, 31.1. 2005

- Rada prodloužila trvání společného postoje o dalších 12 měsíců (do 10.2. 2006) a doplňuje seznam osob v jeho příloze

- omezující opatření se týká zamezení vstupu na území členského státu EU, nebo tranzit přes něj osobám, které svoji extremistickou činností ohrožují implementaci Ohridské rámcové dohody

Rozhodnutí Rady [2005/83/SZBP](#), kterým se provádí společný postoj [2004/293/SZBP](#), kterým se obnovují opatření na podporu účinného provádění mandátu Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii (ICTY), 31.1. 2005 (5401/05)

- Rozhodnutím Rady se rozšiřuje seznam osob uvedený v příloze společného postoje 2004/293/SZBP. Jedná se o osoby, které jsou zapojeny do činností, jež napomáhají osobám obviněným Mezinárodním soudním tribunálem pro bývalou Jugoslávii ze spáchání zločinů, které jsou dosud na svobodě, pokračovat v unikání spravedlnosti. Těmto osobám je zamezeno v přístupu na území členských států EU nebo průjezdu přes ně

ZEMĚTŘESENÍ A TSUNAMI V INDICKÉM OCEÁNU

Závěry z mimořádného zasedání Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy, 7.1. 2005 ([5187/05](#))

- Rada vyjádřila svoji solidaritu vůči obyvatelstvu zasaženému zemětřesením a vlnami Tsunami v Indickém oceánu
- Rada zdůraznila, že hlavní roli při organizaci a koordinaci mezinárodní pomoci hraje OSN.
- Rada připomněla zásadní důležitost efektivního přechodu od humanitární pomoci k dlouhodobému procesu rekonstrukce
- Rada připomněla, že závazky EU a členských států k humanitární pomoci se již vyšplhaly na 1,5 miliardy Euro. S tím EU a členské státy pojedou na ženevskou dárcovskou konferenci (11.1. 2005)
- Rada přivítala rozhodnutí Komise vyčlenit dalších 100 milionů Euro z rezervy rozpočtu Společenství a také záměr uvolnit, ve střednědobé až dlouhodobé perspektivě, finanční prostředky ve výši 350 milionů Euro pro proces rekonstrukce
- Komise a EIB mají podporu Rady pro přípravné práce na projektu „Indian Ocean Tsunami Facility“
- Rada vyzývá Komisi k předložení návrhu strategie pro prevenci, včasné varování a připravenost na přírodní katastrofy, jejíž potřebu ukázaly nedávné události
- Rada vyzývá Komisi a příslušné orgány Rady k posouzení možnosti vybudování unijní jednotky rychlé reakce (plánování, koordinace, mobilizace zdrojů) pro přírodní katastrofy
- Unie bude rozvíjet prostředky ochrany svých občanů v zahraničí (např. zlepšení konzulární spolupráce)

Rozpracování závěrů Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy ze 7.1. 2005 o zemětřesení a vlnách Tsunami v Indickém oceánu – prvky akčního plánu (sdělení předsednictví), 18.1. 2005 ([5471/05](#))

- S ohledem na jednání Rady 7.1. 2005 a přípravu Rady 31.1. 2005 Předsednictví přináší přehled činnosti a návrhů činností, který rámuje činnost EU a členských států v souvislosti s přírodní katastrofou v Asii.
 - A. Mobilizace rozpočtových a finančních zdrojů
- Uvolnění prostředků ve výši 100 milionů Euro z rezervy rozpočtu Společenství bylo již schváleno [Radou Ecofin 18.1. 2005](#)
- Uvolnění finančních prostředků ve střednědobé až dlouhodobé perspektivě ve výši 350 milionů Euro: Komise připraví první návrhy v únoru 2005 v souvislosti s hodnotícími zprávami Světové banky a OSN
- Evropská investiční banka je připravena zřídit Středisko pro Tsunami v Indickém oceánu (Indian Ocean Tsunami Facility). Komise připraví návrhy k uvolnění potřebných rozpočtových zdrojů pro garance, kofinancování a studie proveditelnosti
- Pařížský klub je připraven poskytnout potřebným zemím moratorium na splácení dluhů
 - B. Rozšíření probíhajících aktivit přímo na místě
- V oblasti humanitární pomoci se bude nadále monitorovat situace, budou vyhodnocovány potřeby a charakter pomoci poskytované jednotlivými státy a bude pokračovat úsilí o zapojení nevládních organizací do řešení situace. Zmíněné problémy budou diskutovány především v rámci pracovní skupiny Rady pro rozvojovou spolupráci

- Do Bangkoku a Říma (kanceláře OCHA) byli posláni styční důstojníci vojenského štábu EU, aby pomohli koordinovat vojenské zdroje poskytnuté pro OSN a analyzovat další potřeby
 - C. Rekonstrukce ve střednědobém výhledu
- Zvláštní pozornost bude věnována vývoji rozvojových programů zaměřených na infrastrukturu, bydlení, vzdělání a na klíčové oblasti zasažených ekonomik (rybářství a turistika)
- Opatření na podporu obchodu: Komise předloží návrhy
- Politický dialog mezi EU a zeměmi Asie, příslušné pracovní skupiny rady budou rozpracovávat možnosti rozvoje tohoto dialogu.
 - Na ministerské úrovni proběhnou setkání 10.-11. března 2005 EU-ASEAN, 6.-7. května 2005 EU-ASEM, 29.-30.7. 2005 EU-ARF
- D. Posílení unijních reakčních mechanismů
- Diskutovány budou témata jako kapacity pro rychlou analýzu potřeb, koordinovaná pomoc, vytvoření scénářů a modelů chování pro různé typy situací, interoperabilita, propojení s orgány OSN
- Rozvoj sil rychlé reakce EU pro humanitární katastrofy
- V dlouhodobé perspektivě by měla být diskutována možnost vytvoření (dobrovolnických) Evropských humanitárních sborů
 - E. Prevence
- Komise je vyzvána k navržení prostředků pro prevenci a včasné varování před katastrofami. Mj. by se mohlo jednat o zřízení systému včasného varování jak v Indickém oceánu, tak v Atlantiku a Středozemním moři